

Gemeente Rotterdam

College van Burgemeester en Wethouders

Bezoekadres: Stadhuis Coolingsingel 40
3011 AD Rotterdam
Postadres: Postbus 70012
3000 KP Rotterdam

Website: www.rotterdam.nl
E-mail: bbo@rotterdam.nl
Inlichtingen: M. Noordermeer
Telefoon: 06-41052872

Portefeuillehouder: M.K.A. Grauss
Cluster: Maatschappelijke Ontwikkeling
Ons kenmerk: 21MO01561 – 21bb3975

Aan de Gemeenteraad

Datum: B&W 30 maart 2021

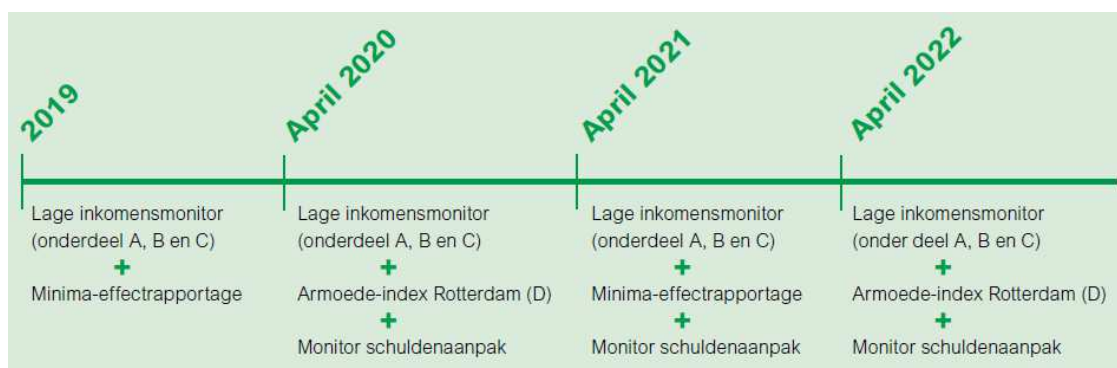
Betreft: Voortgang armoede en
schuldenaanpak: Koersvast op de woelige baren

Onderwerp:

Voortgang armoede- en schuldenaanpak: Koersvast op de woelige baren

Op welke gronden deze brief?/Waarom nu voorgelegd?

In het Beleidskader armoedeaanpak 2019-2022 'Uit de knoop' is vastgelegd op welke wijze de resultaten van de armoede- en schuldenaanpak inzichtelijk worden gemaakt. Jaarlijks verschijnen er diverse monitors. Zie onderstaand schema.

Dit jaar worden u aangeboden: monitor lage inkomens, minima-effectrapportage en de monitor schuldenaanpak (zie bijlagen). In deze rapportages treft u de cijfermatige voortgang van de armoede en schuldenaanpak aan. Daarnaast informeren we u door middel van tabellen (zie bijlage) op hoofdlijnen over de voortgang van de verschillende acties zoals beschreven in 'Uit de knoop' en 'Reset Rotterdam'. Tussentijds hebben we u gedurende het afgelopen jaar regelmatig op diverse onderdelen meer specifiek op de hoogte gebracht, bijvoorbeeld over de thema's: uitbreiding doelgroep Jeugdtegoed, evaluatie werkwijze Expert Team Financiën (ETF), termijn afgifte beschikking Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs) en ondersteuning gedupeerde ouders toeslagen kinderopvang.

Gelijktijdig informeren we u ook over de voortgang van de corona-aanpak 'Laat deze gezondheidscrisis geen armoedecrisis worden'. De resultaten hiervan treft u ook in een tabel in de bijlage aan.

Relatie met het coalitieakkoord/collegewerkprogramma/begroting/eerder aangenomen moties en gedane toezeggingen:

De Rotterdamse ambities voor de armoede- en schuldenaanpak zijn vastgelegd in het Beleidskader armoedeaanpak 'Uit de knoop' en in het uitvoeringsplan schuldenaanpak 'Reset Rotterdam'. In juni 2020 is er aanvullend een corona aanpak armoede en schulden 'Laat deze gezondheidscrisis geen armoedecrisis worden' verschenen.

Toelichting:

Koersvast op de woelige baren¹

Het jaar 2020 was, zoals we zonder twijfel kunnen concluderen, een bijzonder jaar. Een pandemie die moeilijk te bestrijden is en grotere impact op alle facetten van het leven heeft dan in eerste instantie gedacht en heeft geleid tot een economische crisis. Door middel van 'Rotterdam. Sterker Door.' werken we aan een grootstedelijke aanpak die stad, haven en regio erbovenop helpt en ervoor zorgt dat we sterker uit de crisis komen. Het is een aanpak geïnitieerd door de gemeente die voor en met de stad wordt ingevuld. Hoe we Rotterdammers die financieel hard worden geraakt door de coronacrisis extra ondersteunen hebben we beschreven in de corona-aanpak armoede en schulden 'Laat deze gezondheidscrisis geen armoedecrisis worden'. In 2020 is onze armoede en schuldenaanpak nog meer op de proef gesteld. Het complexe probleem heeft door corona een extra dimensie gekregen.

Terugkijkend kunnen we concluderen dat onze ambities nog steeds hetzelfde zijn:

1. Het verzachten van de gevolgen van een leven in armoede;
2. Het doorbreken van de vicieuze cirkel;
3. Minder kinderen groeien op in armoede;
4. Minder jongeren hebben schulden.

De coronacrisis heeft juist laten zien wat belangrijk is in onze armoede- en schuldenaanpak.

Het afgelopen jaar heeft ons voor nieuwe uitdagingen gesteld maar heeft ook laten zien dat de in 'Uit de knoop' en 'Reset Rotterdam' benoemde speerpunten en acties ook in moeilijke tijden passen en werken. De speerpunten en acties zijn de juiste gebleken om de armoede- en schuldenproblematiek in de stad aan te pakken.

¹ Gebaseerd op de lijfspreuk van Willem van Oranje in de tachtigjarige oorlog 'Saevis tranquillius in undis' : Rustig te midden van de woelige baren (1568-1648)

Het percentage minderjarige kinderen in een huishouden met een laag inkomen daalde in de periode 2018-2019 met 3,4% naar 20.100. Daarmee daalde het percentage kinderen in een huishouden met een laag inkomen van 18,4% naar 17,7% (zie monitor lage inkomens).

Jaar	Aantal kinderen in een huishouden met een laag inkomen	Percentage kinderen in een huishouden met een laag inkomen
2016	22.300	20 %
2017	22.000	19,4%
2018	20.800	18,4%
2019	20.100	17,7%

Met de corona-aanpak hebben we ingespeeld op de ontwikkelingen en nieuwe doelgroepen die als gevolg van de coronacrisis financieel geraakt zijn. We houden daarom onze koers vast en continueren de uitwerking van onze armoede- en schuldenaanpak.

Ondanks corona, is het aantal Rotterdammers dat een ondersteuningsplan heeft gekregen gestegen ten opzichte van vorig jaar (zie monitor schuldenaanpak), hebben we meer jongeren met schulden geholpen door het perspectiefpact (zie monitor schuldenaanpak). We varen de goede koers maar zijn tegelijkertijd nog lang niet waar we zijn willen.

Speerpunten 'Uit de knoop' en 'Reset Rotterdam'

Samen met de stad

Corona heeft ervoor gezorgd dat samenwerken met de stad vanuit een gezamenlijke verantwoordelijkheid in een versnelling terecht is gekomen.

Er zijn nieuwe samenwerkingen en initiatieven ontstaan. Zo zijn er in samenwerking met Voor Goed (koppelen van maatschappelijke vraagstukken aan fondsen en sociaal ondernemers) laptops verstrekt aan kinderen wiens ouders geen geld hadden voor de aanschaf van een laptop voor onderwijs op afstand. Ook zijn er diverse maaltijdinitiatieven ontstaan of anders vormgegeven, deels met privaat geld en deels door gemeentelijke subsidies gefinancierd. Uit onderzoek² blijkt bijvoorbeeld dat levensbeschouwelijke en religieuze organisaties en hun vrijwilligers een grote maatschappelijke meerwaarde (195 tot 220 miljoen euro) hebben in de hulp bij armoede, eenzaamheid en zorg. Met hun activiteiten spelen deze mensen een cruciale rol in het sociale netwerk en vangnet van veel Rotterdammers. Juist omdat ze laagdrempelig zijn, het vertrouwen hebben en dezelfde 'taal' spreken. Mede daarom blijven wij ook de komende periode op zoek naar nieuwe, soms niet voor de hand liggende, samenwerkingen en coalities.

² Verwey Jonker Instituut, 'Omvang en karakter van de maatschappelijke activiteiten van levensbeschouwelijke organisaties in Rotterdam', 2020

Jaar tegen armoede

Over het jaar tegen de armoede hebben we u geïnformeerd door middel van ons afdoeningsvoorstel van de motie 'Themajaar armoedebestrijding (kenmerk 19bb16931).

Door gedurende het themajaar extra aandacht te besteden aan bestaande en het smeden van nieuwe coalities en nieuwe verbindingen (slimme samenwerkingen), geven we een extra impuls aan de armoedeaanpak. De verwachting is dat als er meer coalities ontstaan Rotterdammers beter geholpen worden en dat het aantal Rotterdammers dat bereikt wordt ook toeneemt.

Doorbreken van taboe

Ook is het afgelopen jaar onze campagne om het taboe rondom armoede en schulden te doorbreken nog meer nodig geweest dan we vooraf konden bedenken. Juist nieuwe groepen Rotterdammers zijn door corona en de effecten hiervan in financiële moeilijkheden gekomen. Vooral zelfstandigen die normaal gesproken niet bij de gemeente aankloppen voor ondersteuning hebben we met de campagne kunnen bereiken zodat zij weten dat wij hen kunnen helpen met bijvoorbeeld Tozo en sinds half maart ook met Tonk010. Bij het aanvragen van Tozo of TONK010 vragen we ook of er nog andere (financiële) problemen zijn waarbij we kunnen ondersteunen in het aanpakken hiervan.

Ook Rotterdammers met flexibele arbeidscontracten die minder betaald werk hadden willen we bereiken en laten weten wat wij als gemeente voor hen kunnen betekenen bij het voorkomen van schulden. Door corona lijkt ook het taboe op armoede en schulden minder groot geworden omdat de oorzaak hiervan aan corona kan worden toegedeeld.

Campagne

In het najaar van 2019 en 2020 is aandacht besteed aan schulden door middel van een publiekscampagne. Bij de campagne in 2020 is nadrukkelijk aandacht geweest voor de effecten van corona op nieuwe doelgroepen zoals zzp'ers en flexwerkers.

Bij deze campagnes is gebruik gemaakt door het Rijk ontwikkelde campagneconcept. Er waren video's op YouTube, Facebook en Instagram, een advertentie op Google, posters in de stad, een 'schuldentram' en advertenties in huis-aan-huis bladen Met beide campagnes is een groot publiek bereikt.

In het voorjaar 2020 is onder 210.000 huishoudens mede naar aanleiding van de coronacrisis een 'geldkrant' verspreid met informatie en tips over rondkomen.

Verbeteren toegang en informatievoorziening

Verder hebben we ook geïnvesteerd in een betere toegang en informatievoorziening over onze dienstverlening door middel van het programma 'Toegankelijk toekennen'.

Door corona zijn er meer en nieuwe groepen Rotterdammers die van onze informatievoorziening gebruik kunnen maken. De noodzaak dit zo toegankelijk mogelijk te maken is hierdoor nog groter geworden.

Toegankelijk Toekennen

Dit programma zet met twee sporen, het optimalisatiespoor en het innovatiespoor, in op het toegankelijker maken van de inkomensondersteuning.

In het optimalisatiespoor wordt gewerkt aan verbeteringen van de inkomensondersteuning op de korte termijn. Zo worden bijvoorbeeld in 2021 de aanvraagformulieren en de informatievoorziening verbeterd. Hierbij werken we in de testfase samen met intermediairs en Rotterdammers, zoals taalambassadeurs, Stichting Lezen en Schrijven, deelnemers van het reflectiepanel en de cliëntenraad van W&I. Voor de zomer zullen we u hierover informeren.

Bejegening

Een ander speerpunt uit de armoedeaanpak die de afgelopen periode veel aandacht heeft gekregen is bejegening. Wij hebben onder andere ingezet op stress sensitieve dienstverlening en sociaal incasseren. Maar ook op ondersteuning van Rotterdamse gezinnen die door de toeslagenaffaire bij de belastingdienst financieel zijn gedupeerd.

Affaire gedupeerde ouders toeslagen kinderopvang

De toeslagenaffaire bij de belastingdienst heeft, op basis van de huidige gegevens, naar schatting ruim 3.000 Rotterdamse gezinnen financieel gedupeerd. Het exacte aantal is nog niet bekend. In de zomer van 2020 heeft de gemeenteraad Rotterdam de motie 'Een frisse en eerlijke start' aangenomen. Daarin staat dat er een gemeentelijk vangnet moet komen voor ouders en kinderen die door de kinderopvangtoeslagaffaire in de problemen zijn gekomen. De gemeentelijke ombudsman en de gemeente Rotterdam richtten daarom samen het Hulpteam Toeslagen 010 op dat sinds november 2020 klaarstaat om deze gezinnen te helpen. De hulp die het Hulpteam biedt is maatwerk (specialistische hulpverlening, ook voor kinderen) en afgestemd op de behoefte en hulpvraag van de gedupeerde ouder en is er extra aandacht voor de kinderen in de gedupeerde gezinnen. We betrekken ook waar wenselijk ervaringsdeskundigen.

Uit de gesprekken met de gedupeerde gezinnen blijkt dat er vaak niet werd gepraat over de problemen van de ouders met de Belastingdienst. Terwijl praten helpt. In de kinderaanpak leren we kinderen dat ze niet de enige zijn die dit hebben meegemaakt, en zorgen we voor contact tussen kinderen onderling. Ook ondersteunen we de ouders bij het bespreekbaar maken en voeren van gesprekken met hun kinderen over de toeslagenaffaire.

Eind december is duidelijk geworden dat het Rijk aan alle gedupeerden 30.000,- euro vergoeding uitbetaalt. Ons college hecht er veel waarde aan dat dit compensatiebedrag volledig aan de gedupeerden toekomt en dat schuldeisers er geen beslag op kunnen leggen.

Begin januari 2021 is vanuit het Rijk bekendgemaakt dat alle schulden bij de Rijksoverheid (Belastingdienst, UWV, het CAK, DUO en de Sociale Verzekeringsbank) voor gedupeerden worden kwijtgescholden. De staatssecretaris

heeft zowel publieke (o.a. gemeenten) en private schuldeisers opgeroepen hetzelfde te doen. Ook Rotterdam geeft gehoor aan deze oproep. Wij hebben de intentie uitgesproken om gemeentelijke vorderingen voor de in de toeslagenaffaire gedupeerde Rotterdamse ouders kwijt te schelden. Om dit goed te kunnen uitvoeren is een landelijk kader nodig, dat iets zegt over welke vorderingen worden kwijtgescholden. Adequate gegevensuitwisseling op de juiste juridische grondslag is hiervoor nodig, de praktijk leert echter dat op momenten dit aspect vertragend werkt voor de (snelle) afhandeling.

Gemeente Rotterdam trekt samen met VNG op in de brede schuldenaanpak voor gedupeerde ouders. Wij willen duidelijkheid voor de gedupeerde ouders over wat er met hun schulden gebeurt. Er moet een duidelijke regeling komen voor zowel de publieke als private schuldeisers, maar ook voor informele schulden. Wij willen heldere afspraken met het Rijk over de compensatie aan gemeenten voor alle gemaakte kosten, zowel voor de maatschappelijke ondersteuning als voor de kwijtschelding van gemeentelijke vorderingen. De komende periode blijven wij hierop inzetten in contacten met het Rijk en betrokkenen.

Dienstverlening op orde

Dienstverlening op orde is ook een speerpunt uit de armoedeaanpak. Het creëren van een vertrouwensband met de burger om te kunnen werken aan schulden en armoede is daarbij het uitgangspunt (zie ook collegetarget). De geldende corona-maatregelen hebben ervoor gezorgd dat de schulddienstverlening op een andere, aangepaste wijze is vormgegeven. Onderzoek wijst uit dat mensen uit angst voor besmetting door corona (ongeveer vier op de tien inwoners) zorg- en dienstverlening mijden³. Hoewel huisbezoeken en face to face contacten de voorkeur houden voor het creëren van een vertrouwensband, zijn noodgedwongen andere vormen ingezet. Zo is de mogelijkheid aangegrepen om online financiële educatie aan te bieden. In het kader van vroegsignalering van schulden hebben we in plaats van het afleggen van huisbezoeken honderden Rotterdammers per brief en bij meerdere signalen daarop telefonisch benaderd en hulp aangeboden.

De toegankelijkheid van de trajectbegeleiders van het Expertise Team Financiën (ETF) en de toeleiding van specifieke doelgroepen naar het ETF is verbeterd, bijvoorbeeld als het gaat om (ex)zzp'ers en Wmo-klanten. Om (ex) zzp'ers optimaal te kunnen helpen werken het ETF en Reginaal Bureau Zelfstandigen (RBZ) nauw samen, zodat de Rotterdammer niet tussen de wal en het schip valt. En ten aanzien van Rotterdammers met een Wmo-indicatie op leefgebied financiën gaan ETF/KBR en de zorgaanbieders aan de voorkant nauw samenwerken en afstemmen om zo de Wmo-klanten met schulden optimaal hulp te kunnen bieden. In het tweede kwartaal van 2021(april/mei) wordt deze samenwerking in een pilot verkend. Voor 2022 en verder wordt deze aanpak meegenomen in bestekken voor de nieuwe aanbesteding van Wmo.

³ G. Engbersen, De bedreigde stad

Pilot Gezinsaanpak armoede

Tot 1 maart 2021 zijn er in totaal vanaf de start voor alle vier de wijken (Bospolder-Tussendijken, Tarwewijk en Crooswijk en in Carnisse) samen 282 gezinnen ingestroomd en geholpen in de intensieve gezinsaanpak. In de intensieve gezinsaanpak wordt vanuit een laagdrempelige hulpvraag vertrouwen opgebouwd om uiteindelijk problemen op meerdere levensgebieden aan te pakken. Een voorbeeld hiervan is direct met de hulpvrager boodschappen doen als er sprake is van een lege koelkast en pas daarna over de problemen praten. Een ander voorbeeld is direct zorgen dat er een aanvraag bij een fonds wordt gedaan als een kind niet mee kan met een schoolreisje doordat er geen geld is. Pas daarna wordt naar de totale financiële situatie gekeken.

De beperkende maatregelen van het coronavirus hebben geleid tot een tijdelijk kleinere instroom van gezinnen. Spreekuren op de scholen konden niet doorgaan, andere vindplaatsen zoals de huizen van de wijk waren gesloten en de gezinsondersteuners werkten vanuit huis. De digitale begeleiding van gezinnen bleek ook niet makkelijk. In het vierde kwartaal 2021 ontvangt u de evaluatie.

Een gezamenlijke aanpak en verbinden beleidsterreinen

Ten slotte hebben we het afgelopen jaar op diverse dossiers van het college verbindingen gelegd. Voorbeelden hiervan zijn de energietransitie, toegankelijk toekennen, vroegsignalering schulden bij W&I, bespreekbaar maken van armoede op scholen, voorbereiding aanbesteding WMO, schuldenmarinier, sociaal incasseren, taalles bij vergroten financiële zelfredzaamheid en samenwerking met grote bedrijven (verstrekken laptops) en inburgering.

Energietransitie

In het kader van het meer betaalbaar maken van de energietransitie voor mensen met een laag inkomen zijn onder andere begin februari 2021 energievouchers beschikbaar gekomen voor Rotterdammers. De vouchers waren beschikbaar voor zowel huiseigenaren als (sociale) huurders. Er waren 200 vouchers gereserveerd voor Rotterdammers die moeite hebben met rondkomen. Het grootste deel van deze vouchers is verzilverd in Bospolder Tussendijken.

Collegetarget

De gevolgen van de coronacrisis raken ook de realisatie van onze collegetarget: 15.000 ondersteuningsplannen voor Rotterdammers realiseren gedurende deze collegeperiode voor de jaren 2019 tot en met 2021. Door de beperkende lockdownmaatregelen was fysieke ondersteuning niet en/of beperkt mogelijk. Juist fysiek contact is voor ondersteuning bij het aanpakken van schulden belangrijk voor het opbouwen van een vertrouwensrelatie. Corona bracht ook veel onzekerheden en angst met zich mee waardoor de focus bij sommige Rotterdammers op andere zaken is komen te liggen. Ondanks dit alles is het in 2020 gelukt 3.994 Rotterdammers die zich bij de gemeente hebben gemeld een ondersteuningsplan aan te bieden. Dat zijn

er 471 meer dan in 2019 en hebben we een stijgende lijn te pakken. In totaal zijn er in 2019 en 2020 7.517 ondersteuningsplannen opgesteld.

KBR

Het totaalbedrag aan schulden waarmee Rotterdammers zich in 2020 bij de Kredietbank Rotterdam meldde bedraagt 74,8 miljoen. Hiervan is door bemiddeling van de KBR 66,1 miljoen kwijtgescholden. Dit betekent 11,6% van de schulden is afbetaald.

De gemiddelde schuld in 2020 bedraagt €41.670. De meest voorkomende schuldeisers zijn uitkeringsinstanties, zorgverzekeraars, energieleveranciers en de Rijksbelasting.

Het percentage geslaagde schuldregelingen is het afgelopen jaar ten opzichte van 2019 met 3% gestegen naar 87%.

Eind 2020 heeft KBR 3.453 Rotterdammers in budgetbeheer en hebben er gedurende het gehele jaar voor deze Rotterdammers 594.000 betalingen plaatsgevonden (€ 82,2 miljoen).

Voor 2021 zetten we in op het (vroegtijdig) bereiken en helpen van meer Rotterdammers met (risico op) schulden. Het bereiken en helpen van meer Rotterdammers is een gezamenlijke ambitie waar onze samenwerkingspartners zich ook aan committeren. Vanuit de gemeente grijpen we de wettelijke mogelijkheid (Wet gemeentelijke schuldhelpverlening) die er is om vanaf 01-01-21 op basis van beschikbare data over betalingsachterstanden op gerichte en outreachende wijze Rotterdammers te bereiken. Echter ook in 2021 hebben we nog te maken met de beperkingen als gevolg van corona en is fysieke ondersteuning daardoor nog beperkt mogelijk. Dit zal naar verwachting ondanks onze inzet, waarbij we ons uiterste best doen zo veel mogelijk Rotterdammers te ondersteunen bij het aanpakken van hun schulden, wederom effect hebben op het realiseren van de college target.

Conclusie

Concluderend hebben we, ondanks de crisis, een aantal (hoog) effectieve methoden ontwikkeld en ingezet en ervaring opgedaan met een aantal kansrijke pilots die we verder ontwikkelen (zie bijlage). Gedurende 2021 investeren we in verdere ontwikkeling en implementatie van kansrijke pilots en borging en eventuele opschaling van bestaande effectieve aanpakken.

Ook in 2021 hebben we nog te maken met de lockdown en corona-beperkingen die van invloed zijn op het realiseren van onze armoede- en schulden aanpak en de college target. De noodzaak om armoede en schulden bij Rotterdammers te voorkomen en aan te pakken is alleen nog maar groter geworden. Daarom zetten we ook dit jaar weer onze schouders eronder, blijven op de huidige koers verder varen, houden oog van wat er om ons heen gebeurt en werken verder aan een stad met minder armoede en schulden.

Financiële en juridische consequenties/aspecten:
n.v.t.

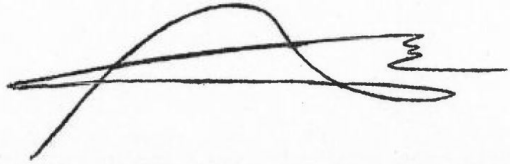
Burgemeester en Wethouders van Rotterdam,

De secretaris,

A handwritten signature in black ink, consisting of a large, stylized 'V' followed by a smaller 'J.M.' and a final flourish.

V.J.M. Roozen

De burgemeester,

A handwritten signature in black ink, featuring a long, sweeping horizontal stroke with a large loop and a small 'A' at the end.

A. Aboutaleb

Bijlage(n):

- Tabellen voortgang Uit de knoop, Reset en Laat deze gezondheidscrisis geen armoedecrisis worden
- Monitor Schuldenaanpak
- Minima Effect Rapportage
- Monitor lage inkomens

Bijlage: Tabellen voortgang Uit de knoop, Reset en Laat deze gezondheids crisis geen armoedecrisis worden

Resultaten Uit de knoop

In onderstaand tabel leest u de stand van zaken van de diverse acties in 'Uit de knoop'.

	Actie	Doel	Stand van zaken
1.	Intensieve gezinsaanpak voor 500 gezinnen	Het ontwikkelen van een effectief armoede instrument om gezinnen in armoede te ondersteunen.	Per 1 november 2019 is de gezinsaanpak van start gegaan in Bospolder-Tussendijken, op 1 maart 2020 in Tarwewijk en op 1 april 2020 in Crooswijk. Het gaat om een pilot waarbij ervaring wordt opgedaan met het begeleiden van gezinnen met geldzorgen, die niet in beeld zijn bij de hulpverlening. Dit in nauwe samenwerking tussen de gemeente, DOCK en WMO Radar. Per 01-01-2021 is het project ook in Carnisse gestart. Totaal zijn er tot 1 maart 2021 voor alle vier wijken samen 282 gezinnen ingestroomd in de gezinsaanpak.
2.	Onderzoeken	Cijfermatige en kwalitatieve inzichten vergaren over de doelgroep en beleidsinspanningen om beleid te ondersteunen.	Jaarlijks verschijnen in april de 'Lage inkomensmonitor' en de 'Monitor schuldenaanpak'. Tweejaarlijks verschijnt de 'Minima-effect rapportage' (zie bijlagen)
3.	Campagne bespreekbaar maken armoede/schulden	Spreken over armoede en schulden is niet langer taboe.	In het najaar van 2019 en 2020 is aandacht besteed aan schulden door middel van een publiekscampagne. Bij deze campagnes is gebruik gemaakt

		Mensen weten waar en hoe hulp te krijgen.	van het door het Rijk ontwikkelde campagneconcept In mei 2021 wordt in het kader van 'Rotterdam Sterker Door' aandacht aan schulden besteed (themamaand). Aan de vorm wordt nog gewerkt.
4.	Instellen van een bijzondere leerstoel kinderarmoede (Erasmus Universiteit)	korte/middellange termijn): onderzoeken van beleidsinstrumenten op het gebied van armoede onder kinderen. (lange termijn): wetenschappelijke inzichten vertalen naar effectieve beleidsinstrumenten rondom armoede	De leerstoel is een samenwerkingsproject tussen het nationaal fonds Kinderhulp, Hogeschool Rotterdam (HR), de Erasmus universiteit en de gemeente. Naast de bijzondere leerstoel wordt een lectoraat Kinderarmoede gevestigd aan Hogeschool Rotterdam en zullen twee promovendi op dit terrein worden aangesteld. Het onderzoeksprogramma is opgesteld en de werving voor de leerstoel is in maart 2021 gestart. De beoogd lector van HR is bekend. Zodra beiden officieel benoemd zijn, worden ook de beide promovendi geworven.
5.	Meer samenwerken met de stad	Creëren van gedeelde verantwoordelijkheid en spreiding van de inzet Structuur ontwikkelen om armoede te bestrijden	In IJsselmonde zijn we bezig met een pilot op het gebied van armoede en schulden, hiervoor hebben we een aanvullende opdracht aan de welzijnspartij Pit010 gegeven. Zij gaan aan de slag om een netwerk te bouwen rond de mensen die bezig zijn met projecten rondom armoede en schulden in dit gebied. Hierin wordt ook samengewerkt met een werkgroep armoede en schulden vanuit de gebiedscommissie.

			Daarnaast wordt vanuit armoede en schulden een bijdrage geleverd aan de uitvoering van het integrale plan van aanpak Lombardijen n.a.v. de vuurwerkincidenten 2021 is een themajaar waarin het gezamenlijk aanpakken van armoede met de stad door middel van "slimme samenwerkingen" centraal staat.
6.	Verbinden van beleidsterreinen	Door betere afstemming van beleid het doorbreken van de cirkel van armoede	Samen met Werk & Inkomen en Dienstverlening wordt gewerkt aan het verbeteren van bereik en toegankelijkheid van de inkomensondersteuning (programma Toegankelijk Toekennen). Samen met Stadsontwikkeling wordt gewerkt aan een programmaplan voor de betaalbare energietransitie/energiearmoede Samenwerking met onderwijs om armoede op scholen bespreekbaar te maken. Vanuit de bestaande kaders leggen we een verbinding tussen schuldenaanpak en de aanbestedingen voor Wmo en Welzijn die dit jaar van start gaan. We beogen hiermee betere en integrale hulp te bieden aan Rotterdammers die op meerdere leefgebieden ondersteuning nodig hebben.
7.	Uitvoering schuldenaanpak RESET Rotterdam	Meer Rotterdammers ondersteunen bij het	Zie voortgang Reset (hieronder)

		voorkomen en aanpakken van schulden	
8.	Vergroten van het gebruik van inkomensondersteuning	Meer mensen uit de potentiële doelgroep maken gebruik van inkomensondersteuning (al dan niet tijdelijk).	Het programma Toegankelijk Toekennen is opgezet en operationeel. Een aantal grote bedrijven en kleine ondernemers zijn toegevoegd aan het aantal bedrijven waar het Aow- en Jeugdtegoed kan worden verzilverd. Hierover bent u geïnformeerd d.m.v. een raadsbrief (20MO05089) Ook is als bestedingsmogelijkheid het aanschaffen van mondkapjes toegevoegd. Uitbreiding van de doelgroep van het Jeugdtegoed is per 01-08-2020 gerealiseerd en is gepaard gegaan met grootschalige social media campagne. 300 extra jongeren in deze groep ontvangen nu ook het Jeugdtegoed.
9.	Dienstverlening op orde: andere bejegening en betere informatie	Onze medewerkers zijn in staat stress-sensitieve dienstverlening (SSDV) te bieden bij diverse loketten. Onze informatievoorziening moet op orde zijn (website, brieven, website).	Zie punt 7 bij voortgang Reset Verbeteren informatievoorziening met betrekking tot de inkomensondersteuning is onderdeel van programma 'Toegankelijk toekennen'

10	Meer aandacht voor de impact van bestaand beleid en beleidswijzigingen	Voorkomen dat huishoudens met lage inkomens onevenredig hard worden geraakt door voorgenomen wets- en beleidsaanpassingen	Zie punt 10 bij tabel Reset
----	--	---	-----------------------------

Resultaten Reset Rotterdam

In onderstaand tabel leest u de stand van zaken op de diverse acties uit Reset Rotterdam.

	Actie	Doel	Stand van zaken
1.	Schuldpreventie op scholen	Er komt meer voorlichting onder studenten en meer ondersteuning en aandacht voor studenten met financiële problemen. Aandacht hierbij voor life-events.	Door corona hebben in Q2 en Q3 minder fysieke voorlichtingen plaatsgevonden, daarnaast is in 2020 het grootste deel van de voorlichtingen digitaal uitgevoerd. De bestaande activiteiten worden in 2021 voortgezet. Het bereik in cijfers kunt u nalezen in bijgaande monitor schuldenaanpak. In 2021 wordt het financiële educatieaanbod uitgebreid met nieuwe aanbieders die educatieve activiteiten realiseren die een aanvulling zijn op het huidige aanbod. Hiermee kunnen we het aanbod uitbreiden, nieuwe doelgroepen (zoals VO en HBO) bereiken en het bereik vergroten. In samenwerking met Wijzer in Geldzaken en de gemeente Amsterdam wordt onderzoek gedaan naar de

			behoeften van MBO docenten m.b.t. financiële educatie. De uitkomsten van dit onderzoek bieden mogelijk nieuwe inzichten over kansen om het aanbod verder te optimaliseren. De Nibud zakgeldgids is zowel online als in print gepubliceerd. Door corona zijn echter een groot aantal van de belangrijkste uitgiftepunten (zoals het CJG) in 2020 langdurig gesloten geweest. Hierdoor is de zakgeldgids nog niet optimaal verspreid.
2.	Geldzaken en schulden bespreekbaar maken:	Er komt in Rotterdam een driejarige campagne rond geldzaken	Zie punt 3 bij voortgang Uit de Knoop
3.	Meer energie in vroegsignalering	Samen met schuldeisers wordt een stevige en duurzame aanpak van vroegsignaleren gestart.	Voor resultaten vroegsignalering zie schuldenmonitor (preventie en vroegsignalering) Per 01-01-2021 is de nieuwe Wet Gemeentelijke Schuldhulpverlening (Wgs) in werking getreden. De wet biedt een wettelijke grondslag aan 'vastelasten leveranciers' ogv water, energie, zorgverzekering en woningbouw om informatie over betalingsachterstanden met de gemeente te delen De gemeente is verplicht op deze signalen te reageren. Op basis van zo'n signaal

			krijgen deze Rotterdammers in elk geval een brief waarin hulp wordt aangeboden. Bij gecombineerde signalen zetten via verschillende projecten nog een stap extra, denk aan een telefoontje of een huisbezoek. Er wordt gewerkt aan een nieuwe aanpak vroegsignalering waarin we op basis van ervaringen meer differentiatie willen brengen in onze aanpak van effectief en outreachend werken.
4.	Rotterdam gaat sociaal incasseren	Het aantal Rotterdammers met betalingsproblemen die tot een dwanginvordering leiden neemt af	Er is een 'Kader Sociaal Incasseren' opgesteld. In dit kader zijn ook de normen vanuit het keurmerk Warm Incasseren van Warm Rotterdam opgenomen en geconcretiseerd voor onze organisatie. In het najaar heeft er een zelfevaluatie van het keurmerk Warm Incasseren van Warm Rotterdam plaatsgevonden. De verbeterpunten die hieruit zijn voortgekomen en de verbeterpunten die wij zelf nog zien zijn onderdeel van de implementatie van het kader waaraan momenteel wordt gewerkt. Voor deze implementatie wordt onder andere gewerkt aan een opleidingsplan Sociaal Incasseren voor de medewerkers, hierin zal stress sensitiviteit van de dienstverlening centraal staan.

			We hebben ook stappen gezet in de samenwerking tussen de invorderingsafdelingen en de schulddienstverlening, waardoor doorverwijzen naar de schulddienstverlening maar ook terugkoppeling vanuit de schulddienstverlening is verbeterd. De klant wordt vanuit beiden afdelingen stress sensitief benaderd en worden vanuit de incasserende en hulpverlenende kant geen tegenstrijdige signalen worden afgegeven.
5.	Perspectiefpact jongeren	Onderdeel van het pact is het perspectieffonds (flexibel Schulden regelen)	De pilot Perspectieffonds is begin 2020 gestart en voortschrijdende inzichten hebben in het voorjaar 2020 gezorgd voor een verruiming van de toelatingscriteria voor het fonds, zodat meer jongeren de kans krijgen om gebruik te maken van deze voorziening. Hierover hebben we uw raad geïnformeerd d.m.v. de beantwoording van schriftelijke vragen (kenmerk 21bb489) Het Jongerenloket verwacht mede dankzij de motie Perspectief voor jongeren (20bb7996) een toename in de toestroom tot het perspectieffonds in 2021

			Resultaten m.b.t. tot het Perspectiefpact treft u aan in de bijgevoegde monitor schuldenaanpak.
6.	Laagdrempeliger hulp	Er is een duidelijke voordeur zonder drempels	Ondersteuning van Expertise Team Financiën (ETF) is de voordeur voor schulddienstverlening en is in alle 14 gebieden aanwezig.
7.	Stress-sensitief werken	Alle medewerkers in de keten van schulddienstverlening zijn getraind in stress sensitief werken.	Op basis van de ervaring met stress sensitief werken is er begonnen met de doorontwikkeling van tools en trainingen over stress sensitief werken in een aantal gebieden, door deze te testen en bespreken met professionals van verschillende afdelingen en welzijnsorganisaties. Vanaf Q2 2021 worden de tools en trainingen gebiedsgericht uitgerold over in ieder geval de Vraagwijzers, Wijkteams en het Expertise Team Financiën.
8.	Een betere afweging bij schuldenbewind	Bewindvoering wordt proportioneel ingezet	De samenwerking met bewindvoerders verloopt goed. Cijfermatige informatie hierover treft u aan in de schuldenmonitor. Het college heeft ingestemd met het uitoefenen van het wettelijke adviesrecht op schuldenbewinden. Het adviesrecht sluit prima aan op de huidige samenwerking met

			bewindvoerders maar geeft ons nu het wettelijke recht om de rechter te adviseren op het al dan niet instellen van een schuldenbewind Met ingang van 1 maart 2021 zijn de eerste adviezen uitgebracht.
9.	Rotterdamse studenten en vrijwilligers in actie	Levendige leerwerkgemeenschap rond de schuldenaanpak	Bij het ETF zijn de eerste ervaringen opgedaan van werken met Rotterdamse studenten in een leerwerkgemeenschap i.s.m. Hogeschool Rotterdam. In de afgelopen periode ging het om een handvol studenten, nu wordt de komende periode verder ingezet op het realiseren van het ETF als leerwerkbedrijf.
10	Aankaarten van knelpunten via lobby		Op meerdere momenten is er gelobbyd via verschillende wegen, al dan niet gezamenlijk met de G4 en de andere partners. We hebben ook successen geboekt. Voorbeelden van successen: - Niet-saneerbare vorderingen vormen geen belemmeringen meer bij schuldregelingen. - Verder hebben gemeenten sinds dit jaar adviesrecht op beschermingsbewind. - Voor aanpak armoede en schulden hebben extra (tijdelijke) middelen ontvangen.

	Innoveren en experimenteren		- Er komt een reactietermijn voor schuldeisers, om de doorlooptijd voor schuldregelingen te kunnen verkorten - Behouden compensatie benadeelden Toeslagen kinderopvang belastingdienst (voorkomen dat dit gedeeltelijk naar schuldeisers gaat) - Pauze invordering van schulden van een jaar (adempauze) b. Nieuwe samenwerkingen aangegaan of geïntensiveerd: o.a. UWV, SchuldenLab.nl, BPBI (branchevereniging bewindvoerders) Nieuwe publiek-private samenwerkingen worden opgestart met o.a. social impact fonds (parallele traject schulddienstverlening 'Perspectieffonds')
--	-----------------------------	--	---

Resultaten Laat deze gezondheidscrisis geen armoedecrisis worden

In onderstaand tabel leest u de stand van zaken op de diverse acties.

	Actie	Doel	Stand van zaken
1.	Ondersteuning kwetsbare gezinnen	Opsporen van kwetsbare gezinnen en laten weten dat de Gemeente hen kan ondersteunen	Op basis van de samenwerkingsovereenkomst met het Jeugdeducatiefonds ondersteunen we 20 extra scholen gedurende 2 jaar. Deze scholen ontvangen een budget dat kan worden ingezet voor armoedebestrijding op school. We starten in Oosterflank een pilot waarbij we met verschillende

			organisaties inzetten op jongeren in deze wijk. Er wordt ingezet op gezinsondersteuning (via de van Veldhuijzen stichting), zondagschool (via Petje af), een huiskamerproject gericht op veerkracht van jongeren (via het Fort), laagdrempelig contact met bewoners (via Buurtwerk) en de toeleiding naar VE via laagdrempelig contact met kwetsbare gezinnen door het CJG. Wat daar vanuit de portefeuille van armoede en schulden aan wordt toegevoegd is een intensieve aanpak op 2 scholen in deze wijk. Op deze scholen wordt een aandachtsfunctionaris aangesteld die zich richt op het signaleren, ondersteunen en stimuleren (SOS aanpak) van kwetsbare gezinnen.
2.	Versneld schuldregelen	Voorkomen dat schulden die zijn ontstaan door corona het zoeken van betaald werk in de weg staan	In dit project 'Interventie Versneld Schuldenregelen' is om te beginnen gekozen voor doelgroep ondernemers die willen overstappen naar loondienst en de onderneming willen staken. We helpen hen door de aflossingsperiode van de schulden in te korten (flexibel). We starten uiterlijk april 2021 met 10 ondernemers. Alvorens te starten hebben we eerst een verkenning uitgevoerd onder 20 ondernemers.
3.	Communicatie jongeren, flexwerkers en zzp'ers	Laten weten dat de gemeente hen kan ondersteunen	Zie punt 3 bij voortgang Uit de Knoop.
4.	Vroegsignalering jongeren	Voorkomen dat betalings-achterstanden bij jongeren oplopen tot problematische schulden	In het CAK-project (waarbij we Rotterdammers met meer dan 6 maanden betalingsachterstand, geregistreerd bij het Centraal Administratiekantoor, benaderen) zijn in 2020 160 jongeren benaderd met een brief. Door de coronamaatregelen is het thuis (of op een vertrouwde

			locatie) opzoeken van jongeren niet mogelijk geweest. De focus binnen dit project ligt daarom op andere communicatiemiddelen (aankondigingsbrief, herinneringsbrief en een bijsluiter met tips, tricks en contactgegevens).
5.	Samenwerking UWV	Voorkomen van Schulden bij Rotterdammers die te maken krijgen met een inkomensdaling als gevolg van verliezen betaalde baan of vermindering van aantal uren	Na afronding van alle voorbereidende stappen voor de pilot (doorgeleiden van Rotterdammers met financiële problemen) in september en oktober 2020 zijn we in november 2020 gestart De zorgvuldigheid van beide kanten bij het opzetten en voorbereiding van de pilot is ervaren als heel waardevol. We hebben een kijkje in elkaars keuken genomen, we kennen elkaar en we hebben een directe lijn naar elkaar. Tot 1 maart 2021 zijn 19 Rotterdammers via het UWV met een financieel vraagstuk doorgeleid naar het Expertise Team Financiën (ETF) van de gemeente Rotterdam. De samenwerking tussen UWV en ETF verloopt plezierig, met name het directe contact werk goed.
6a	Bespreekbaar maken financiële situatie bij aanvraag uitkering of TOZO	Laten weten dat de Gemeente kan ondersteunen bij het voorkomen en aanpakken van schulden als gevolg van een inkomensdaling	In januari 2021 is het platform www.rotterdam.nl/ondernemenindetoeekomst gelanceerd en volop in ontwikkeling. Dit platform kent zijn basis in het derde steun- en herstelpakket van de overheid waarin gemeenten (zelfstandigenorganisaties en arbeidsmarktregio's) verzocht worden om alle ondernemers die getroffen zijn door de coronacrisis de hand te reiken in de benodigde heroriëntatie op de toekomst. Schuldienstverlening aan ondernemers is hier als 1 van de 3 hoofdpijlers in opgenomen.

6b	Financiële ondersteuning		In de laatste week van januari 2021 ontvingen alle ondernemers die TOZO 3 aanvroegen bij de gemeente Rotterdam een brief waarin naar dit platform wordt verwezen Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten (TONK010) In de opzetfase van Tonk010 hebben wij dit model via Divosa gepresenteerd aan alle gemeenten in Nederland ter inspiratie. Veel andere steden waaronder Den Haag hebben ons model in het geheel overgenomen. Deze regeling is bedoeld voor huishoudens die als gevolg van inkomensverlies niet meer hun vaste lasten kunnen betalen. Rotterdamse huishoudens kunnen een eenmalige uitkering ontvangen van € 750 of € 1.500. Ook bij de aanvraag van deze regeling wordt gevraagd of de aanvrager behoefte heeft aan schulddienstverlening (www.Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten (TONK) Rotterdam.nl)
7.	Combi Schulden en ontwikkelfonds	Integrale dienstverlening	Het Rotterdams Scholingsfonds is de uitwerking van dit ontwikkelfonds. Rotterdammers met een bijstandsuitkering of met een WW-uitkering die binnen drie maanden eindigt of die door de coronacrisis geen werk kunnen vinden en die een mbo-opleiding in 2020 succesvol hebben afgerond in een sector die niet (meer) kansrijk is, kunnen in aanmerking komen voor een scholingsvoucher van maximaal € 2.500,- (per persoon) De vergoeding betreft de directe opleidingskosten zoals opleiding, boeken en overige voor de betreffende scholing

			verplichte leermiddelen. Cijfers over gebruik hiervan treft u aan in de monitor W&I die 3 keer per jaar verschijnt (eerste in april 2021)
8.	Gebruikers TOZO actief informeren over overige dienstverlening Schulden en inkomensondersteuning	Laten weten dat de gemeente kan ondersteunen bij het voorkomen en aanpakken van schulden als gevolg van een inkomensdaling	Zie punt 6.
9.	Ondernemers die zich melden bij RBZ actief informeren over voorkomen en aanpakken financiële problemen	Laten weten dat de gemeente kan ondersteunen bij het voorkomen en aanpakken van schulden als gevolg van een inkomensdaling	Ondernemers worden gewezen op het platform: www.rotterdam.nl/ondernemenindetoekomst
10	Verkennen hoe we samen met partijen in de stad de energie, solidariteit en goede initiatieven die in de stad zijn ontstaan als gevolg van corona kunnen vasthouden en blijven inzetten.	Vasthouden energie en samenwerking aanpak armoede	Veel initiatieven betreffen voedselinitiatieven. Het is belangrijk goed naar deze initiatieven te kijken en te onderzoeken op welke manier zij een bijdrage leveren aan het aanpakken van armoede en hoe de gemeente en haar partners hier een bijdrage aan kunnen leveren. In IJsselmonde starten wij een pilot waarin onder wordt gekeken hoe de netwerkvorming in het gebied ondersteund kan worden, hoe de basisstructuur eruit moet zien en welke verbetermogelijkheden er zijn om de communicatie onderling en met de stad te verbeteren.